

de hervormde 78^e jaargang · nr 7/8 · juli/augustus 2018

Vaan

De beroemde kerktoren in het water in Val Venosta.

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Meditatie blz. 3
- Bijbelstudie O.T. blz. 4
- Bijbelstudie N.T. blz. 7
- Lezing (slot) blz. 12

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Terugblik op ontmoetingen

De ontmoetingen tussen het hoofdbestuur en de besturen van de mannenverenigingen in den lande zijn op een goede manier verlopen. We zien er met dankbaarheid op terug. Er vonden aan het begin van een vergadering steeds mooie gesprekken plaats over Paulus en Timotheüs, een oudere en een jongere. De lijnen werden doorgetrokken naar nu. We hoorden wat er op het grondvlak leeft. Er werden voorbeelden gegeven van groei. Er werden door andere verenigingen zorgen geuit. Suggesties werden gegeven voor de toekomst. Van elke ontmoeting is een kort verslag gemaakt voor eigen gebruik. In het najaar hopen we deze verslagen als bestuur te bespreken en te evalueren. Aan het einde van dit jaar of begin volgend jaar hopen we u nader te informeren.

Rust

In deze wereld is veel onrust. Er is een netwerk aan hulpverleners die mensen helpen om rust te vinden. Soms worden medicijnen voorgeschreven om rustig te kunnen slapen en leven. Het gebruik ervan is in bepaalde situaties noodzakelijk. Biedt de vakantietijd perspectief? Je kunt op vakantie gaan, wat ieder van harte gegund is. Maar na de vakantie komt de onrust weer terug. Echte rust ontvang je als je weet dat de HEERE, Die om Christus wil onze Vader is, voor je zorgt. Dat wil niet zeggen dat alle problemen ineens weg zijn. Je mag je echter veilig weten in Zijn nabijheid. Die rust wensen we elkaar toe!

• De kopij voor het september-nummer moet vóór 20 augustus bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
'Onder een vergrootglas'	10
Lezing.....	12
Organisatienieuws.....	17
Overlijdensberichten.....	18
Boekbesprekingen.....	19

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

Email: bonds bureau@filternet.nl

Bankrek.nr. NL08RABO0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.

Vrijdag gesloten.

**Het Bonds bureau is gesloten van
maandag 23 juli t/m vrijdag 17 augustus.**

Zomertijd, verzámeltijd!

Spreuken 10: 5a: Wie in de zomer verzamelt, is een verstandige zoon

Zomer

Waar denken wij aan bij de zomer? Aan zon, warmte, hitte. Aan vakantie. Maar óók komkommertijd. Veel werk ligt stil. Niet in het minst in de kerk. Kerkbladen verschijnen onregelmatig. De(ze) Vaan komt voor twee maanden uit. Er is geen Mannenvereniging. Maar óók: als we niet (meer) op vakantie kunnen, kan het een stille tijd zijn. Dat alles is het in Israël niet! Salomo schrijft in Spreuken meerdere keren over de zomer. Mieren die in de zomer hun voedsel bereiden (Spreuken 6: 30). En in Spreuken 26: 1: *Evenmin als de sneeuw in de zomer en de regen in de oogsttijd, past eer bij een dwaas.* Zomertijd is verzámeltijd!

Verzamelen

Dat begrip wijst op activiteit! Het is iets bij elkaar brengen. Het grondwoord wijst op verzamelen voor de toekomst, een voorraad aanleggen.

In Israël is dit de periode om te oogsten. Zoals het tweede deel van vers 5 zegt is zomertijd oogsttijd! Wérk aan de winkel! De oogst moet binnengehaald. Niet alleen van het land, maar ook van vrúchtbomen. Op deze pluk wordt in de tekst vooral gedoeld! Wie tekst met tekst vergelijkt, leest meerdere keren over het verzamelen van de zomervruchten! Om één voorbeeld te geven: in 2 Samuël 16 (1) lezen we dat Ziba David tegemoet kwam met honderd zomervruchten!

Verstandige zoon

Waar moeten we aan denken? Aan wijs? Knap? Intelligent? Iemand die verstandig optreedt? Nee, *verstandig* heeft met *inzicht* te maken. Vóóral met *levenswijsheid*. In het boek Spreuken 'levenswijsheid die rekening houdt met de orde, die God in de Schepping legde'. Daarmee dus óók een orde die Hij in de zomer legde. In Israël daarom dé tijd om te oogsten. Iemand die dan verzamelt, heet een *verstandige zoon*. Zó wijs als de mieren, die de zomertijd gebruiken als voedselinzameling, zó *verstandig* de zoon, die deze tijd optimaal benut. Die rekening houdt met de orde, die God in Zijn wijsheid in de Schepping heeft gelegd.

Betekenis zomeroogst

Wat is de betekenis van deze spreuk?

De zomer is de beste tijd om te verzamelen

met het oog op de toekomst. Alléén: wij behoeven de oogst niet meer te verzamelen! Die heeft de Heilige Geest voor ons verzameld en bijeengebracht in de Bijbel. Met een oogst aan boeken. Velen zijn er al (in de Bijbelstudies) gepasseerd.

Om in het beeld van de tekst te blijven: we mogen zeggen dat het in de Bijbel gaat om een mega vruchtopbrengst! Zal ik wat vruchten noemen?

De vrucht van Jezus lijden en sterven: vergeving, verlossing, vernieuwing, gerechtigheid, heiligheid, heerlijkheid, eeuwig leven, enz. enz. En wat dacht u van de vrucht van de Heilige Geest? (Galaten 5). En de vruchten van bekering en geloof? Zo kan ik wel even doorgaan!

Betekenis verzamelen

Uiteraard gaat het er dan wel om dat wij *verstandig* zijn en verzamelen! De zomertijd is dan niet slechts letterlijk de zomertijd, maar ook figuurlijk zó. Die tijd is nú. Want nú is de tijd van het welbehagen, de dag van het heil! Nú is het de tijd om te plukken. Te oogsten. Een grote verantwoordelijkheid! Om de oogst niet te laten staan! Maar om te werken! Niet om het voedsel dat vergaat, maar dat blijft tot in het eeuwige leven (Johannes 6: 27). Daarom: kóm, verzamelen! Nu het nog kan! *Zoek Hem met ingespannen krachten! Klop! Zoek! Bid! Strijd om in te gaan! Grijp naar het eeuwige leven!* Doet de Heere in die weg niet delen in de oogst? Ja, wij zullen de vrucht smaken. En achteraf beamen: het is door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!

Ds. J.M. Molenaar

• *Bijbelstudie o.t.*

God de Zorgende

Psalm 91

Psalm begrijpen?!

Wellicht is het goed om vooraf iets te zeggen over de manier waarop het geheel van de Psalm beter begrepen kan worden. In gesprekken met diverse besturen bleek er verschillend gedacht te worden over de Bijbelstudies. Hoe kunnen de Bijbelstudies ons helpen om de Schrift beter te verstaan? U zou deze kunnen uitprinten om allereerst de Psalm in te delen in drie gedeelten en vervolgens kernwoorden te onderstrepen. Deze Psalm begint met een geloofsbelijdenis (vers 1-2), vervolgens lezen we allerlei concrete beloften voor hem die zijn vertrouwen stelt op de Heere (vers 3-13), en het lied wordt

'Laten wij er daarom goed op letten om, als wij onthutst en bang zijn, troost te putten uit Gods voorzienigheid, want temidden van zorgen die ons overspoelen, moeten we er steeds van overtuigd zijn, dat het de geheel eigen taak van God is ons ellendigen en verdrukten te hulp te komen (Calvijn).' Mooie woorden! Juist Psalm 91 spreekt over Gods zorg temidden van dreiging en dood. Een Psalm die ons niet wil aanzetten tot redeneren, want dat is de specialiteit van de duivel (Mattheus 4 vers 6-7). Onze Meester Jezus Christus laat de Schriftwoorden gewoon staan en kruipt er in weg. Dat staat ons in deze Bijbelstudie dus ook te doen.

afgesloten met een achttal Godsworden (vers 14-16). Het lijkt me goed om nog te vermelden dat het niet noodzakelijk is om alle vragen bij de Bijbelstudie met elkaar te bespreken. U kunt daar uiteraard een keus in maken. Maar goed, terug naar de Psalm.

Vreemd begin (vers 1)

Het valt ons allereerst op dat de schrijver van Psalm 91 niet wordt vermeld. De dichter valt met de deur in huis: 'Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten, zal overnachten in de schaduw van de Almachtige.' De vraag kan gesteld worden: Waarom begint dit lied op deze manier? Het antwoord kunnen wij zoeken in het vorige lied. Psalm 90 is niet voor niets voor Psalm 91 geplaatst. In beide Psalmen gaat het over *schuilen en toevlucht nemen*. In Psalm 90 kijkt Mozes immers terug op de woestijnreis. Hij heeft gezien hoe mensen massaal sneuvelden. Hij spreekt over de toorn van God over zonde en schuld. Hij roept dat het meeste van een mensenleven moeite en verdriet is en dat het snel voorbij gaat. Wie dat op zich in laat werken weet: ik heb een schuilplaats nodig. Ik heb een plaats nodig waar ik als vergankelijk mens veilig ben, waar de toorn van God tegen mij niet ontbrandt en ik bestand zal zijn tegen verdriet en moeite. Psalm 91 zegt: 'Hier is plaats. Kom! Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten, zal overnachten in de schaduw van de Almachtige.'

Veelzeggende reactie (vers 2)

Wanneer Psalm 90 en het eerste vers van Psalm 91 echt bij ons binnenkomt, dan lezen we als vanzelf door: 'Ik zeg tegen de HEERE: Mijn toevlucht, mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw!' Ik zeg of ik zal zeggen... Allebei is mogelijk in het Hebreeuws. Het

is in ieder geval duidelijk de dichter stelt nu een geloofsdaad. Hij reageert op Psalm 90 en het eerste vers van Psalm 91. Wanneer God immers de Allerhoogste en de Almachtige is, dan zou het dwaasheid zijn om *niet* op deze manier te reageren. Innig en intiem klinkt drie keer het woordje *mijn* en één keer het woordje *ik*. Egoïstisch zou ik dat niet noemen. Een mens die zelf waant de Allerhoogste en Almachtige te zijn, zal niet zo reageren. Een mens die - door de woorden van Psalm 90 - een toontje lager is gaan zingen, moet echter zo wel reageren. God zij dank is er een schuilplaats bij de Allerhoogste en Almachtige. Ik mag Hem *mijnen* in het geloof.

Concrete gevaren (vers 3-13)

We moeten echter niet denken dat de dichter deze intieme taal laat horen vanuit een luie stoel. Hij staat midden in de storm en stroom van het leven. De dichter wordt vierentwintig uur per dag bedreigd. Overdag kan er zomaar een pijl op je afvliegen (vers 5). 's Nachts kan de pest je zomaar treffen (vers 6). 's Middags kan zomaar het verderf je leven binnenvreten (vers 6). Trouwens, om je heen kunnen er zomaar duizenden, tienduizenden bij neervallen (vers 7). Deze dichter staat middenin het rauwe leven. Elk dagdeel kan er wat gebeuren. Het is de schrik van de nacht (vers 5). Psalm 91 zegt echter: 'God zal je redden uit de strik van vogelvangsters. De pijl zal jou niet raken. De pest zal jou niet treffen. Aan stenen zul jij je niet stoten. Voor wilde dieren hoef jij niet bang te zijn.' Wie deze woorden op zich in laat werken, kan zomaar gaan redeneren. Is dat echt zo? Geloof in God en je wordt niet ziek. Vertrouw op de Heere en alle problemen zijn verdwenen. We weten wel beter. Alleen deze dichter zegt dit niet op grond van resultaten. Hij stond niet met een checklist

en vinkte alles af. Zo van: 'Ziekte trof mij niet. Zorgen heb ik niet. Ik kan goed slapen. Nu kan ik wel zeggen: Mijn toevlucht, mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw.' Deze Psalm dichter weet maar al te goed: op een dag treft mij ook de pest en pijl. Alleen het geloof laat zich tussen pest en pijlen vallen in de armen van God. In totale dreiging is er totale bescherming bij de Allerhoogste en de Almachtige. En er zijn momenten dat het geloof dat zelfs ervaart.

Christologisch lezen?!

Alleen is het niet bovenmenselijk om zo te leven? Om altijd in dit vertrouwen je weg te gaan? Ik zou deze Psalm niet willen lezen zonder Hem Die deze woorden volmaakt heeft doorleefd en doorleden: Christus Jezus. Hij werd totaal bedreigd. Elk dagdeel was Hij in gevaar. Hij ging tussen pest en pijl Zijn weg over deze aarde. Hij zegt bij alles en in alles tegen Zijn Vader: 'Mijn toevlucht, mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw.' Tot het uur slaat waarop de pest en pijl Hem treft. Hij roept het uit: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Zo maakt Hij Zich bekend als de Allerhoogste en Almachtige. Hij sterft als een schijnbaar machteloze, maar intussen doet Hij daar het zwaarste werk wat er ooit gedaan is. Hij draagt de last van de toorn van God over de zonde weg. Dankzij Hem kan er nu gezegd worden: 'Hij zal u op de handen dragen (vers 12).'

Duidelijk slot (vers 14-16)

Psalm 91 lezen we dus niet als een controlelijstje aan de hand waarvan wij controleren of God het wel zus of zo doet. Psalm 91 wil ons leren om ons gelovig tussen pest en pijlen te laten vallen in de armen van God. De mens

die door genade is gaan inzien dat hij niet zelf de Allerhoogste en Almachtige is, krijgt immers antwoord in dit lied. De Psalm eindigt met een machtig antwoord van Gods kant. God zegt immers: 'Voor een mens die Mij zeer bemint (vers 14a), die Mijn Naam kent (vers 14b), die Mij aanroept (vers 15a), heb Ik een achtvoudige belofte!' Nu komt het lied tot een climax. Als grote heipalen klinkt acht keer uit Gods mond: 'Ik zal!' Woorden om te onderstrepen en in ons hart te sluiten. 'Ik zal hem uithelpen. Ik zal hem op een hoogte stellen. Ik zal hem verhoren. Ik zal in de benauwdheid bij hem zijn. Ik zal hem er uit halen. Ik zal hem verheerlijken. Ik zal hem met lengte van dagen verzadigen. Ik zal hem Mijn heil doen zien.' Lof zij deze Almachtige en Allerhoogste!

Vragen

- 1a. Heeft u nog vragen over of aanvullingen op de Bijbelstudie?
- b. Wat raakt u vooral in deze Psalm?
- 2a. Onderstreep alle benamingen voor God in deze Psalm en deel met elkaar welke benamingen u tegenkomt.
- b. Welke benaming raakt u op dit moment het allermeest en waarom?
3. 'De Psalmen moeten wij lezen als antwoord op de woorden uit de Thora (eerste vijf boeken van de Bijbel).'
- Zou je kunnen zeggen: 'Psalm 91 geeft antwoord op de geschiedenis van Exodus 14?' Zo ja, hoe dan?
4. In vers 2 stelt de dichter een geloofsdaad en laat hij wel drie keer horen dat deze God 'mijn' God is.
- a. Leg eens uit dat dit zogenaamde 'mijnen in het geloof' de enige mogelijke reactie is op de woorden van Psalm 90 en vers 1 van Psalm 91.

- b. In ons doopformulier wordt gezegd: ‘De Heilige Geest doet ons toe-eigenen wat wij in Christus hebben!’ Hoe doet de Heilige Geest dat? Hoe ging dat bij uzelf?
- 5. Psalm 91 vers 13 spreekt over het trappen op de felle leeuw en adder en het vertrappen van de jonge leeuw en slang. De Heere Jezus geeft een soortgelijke belofte in Lukas 10: 16-20. Hoe moeten wij dat lezen en wat heeft dat ons te zeggen?
- 6. In vers 14 en 15 worden er drie kenmerken van de dichter genoemd.
 - a. Welke kenmerken worden genoemd?
 - b. Wat betekenen deze drie kenmerken?
 - c. Iemand noemde deze drie kenmerken: drie vruchten van de Geest. Hoe zou dat bedoeld zijn en wat heeft dat ons te zeggen?
- 7. Ga de acht beloften van God na in vers 14-16.
 - a. Wat betekent elke belofte afzonderlijk?
 - b. Welke opklimming zit er in dit achttal?
 - c. Geef elkaar eens praktische tips hoe deze beloften kunnen gaan functioneren in ons geloofsleven.

Ds. A.C. de Kruijf

• *Bijbelstudie n. t.*

Gewone christenen met een bijzondere roeping

1 Timotheüs 3 : 1-16

Een voortreffelijk werk

In het derde hoofdstuk van zijn eerste Timotheüsbrief gaat Paulus in op wat wij tegenwoordig de ‘ambten’ zouden noemen. Voor de opbouw van Zijn gemeente heeft de Heere allerlei gaven en bedieningen geschonken (vgl. Romeinen 12:6-8; 1 Korinthe 12:8-10, 28; Efeze 4:11), maar als het gaat om het leiding geven aan de gemeente springen er twee uit: het opzienschap en het diaken-schap. Dat de opziens en diakenen op die manier een bijzondere plaats innemen binnen de gemeente, blijkt al in Filippenzen 1:1, waar Paulus zijn brief richt aan de heiligen in Filippi, ‘*met de opziens en diakenen*’ (ofwel: aan de gemeente en haar leiders). De apostel gaat er hier in 1 Timotheüs 3

uitgebreid op in wie er in aanmerking komen om deze ambten te vervullen.

Hij begint daarbij met een opvallende uitspraak: ‘*als iemand verlangen heeft naar het ambt van opziener, begeert hij een voortreffelijk werk.*’ Wij zijn misschien geneigd te denken: dat is toch niet iets om te begeren.

Paulus maakt echter van Godswege duidelijk dat het verlangen om de gemeente te dienen als een opziener iets goeds is. Dat dit zo is, was voor de christenen in Efeze blijkbaar geen vanzelfsprekendheid, want de apostel moet er met grote nadruk bijzeggen: ‘*Dit is een betrouwbaar woord.*’ Je krijgt de indruk dat het ambt niet in hoog aanzien stond.

Opzieners en diakenen

Voor we verder gaan, is het eerst van belang dat we in beeld krijgen wat een ‘opziener’ nu precies is. Dat zal misschien niet meteen helder zijn. Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt is *‘episkopos’*. Van dat woord is ons woord ‘bisschop’ afgeleid. Toch heeft het ambt van ‘opziener’ niets te maken met het bisschopsambt, zoals bijvoorbeeld de Rooms-katholieke kerk dat kent. Als we het Nieuwe Testament lezen merken we dat ‘opziener’ een andere aanduiding is voor ‘oudste’/‘ouderling’. De beide benamingen worden door elkaar heen gebruikt. Zo worden de ‘ouderlingen’ van Efeze die Paulus opzoeken in Milete (Handelingen 18:17) in vers 28 van dat hoofdstuk aangeduid als ‘opzieners’. In Titus 1:5 lezen we dat Titus de opdracht heeft gekregen om in de verschillende steden op Kreta ‘ouderlingen’ aan te stellen, die vervolgens in vers 7 ‘opziener’ worden genoemd. Vergelijk ook 1 Petrus 5, waar van de ‘ouderlingen’ (vers 1) wordt gezegd dat ze *‘toezicht houden op’* (‘opzien over’) de kudde van God (vers 2). De taak van de opzieners (ouderlingen) is leiding geven aan en zorgdragen voor de gemeente (1 Timotheüs 3:4), als herders van de kudde, onder de grote Opperherder (1 Petrus 5:2-4).

Bij een ‘diaken’ kan iedereen zich ongetwijfeld meteen wat voorstellen. De naam geeft aan dat het diaken-ambt te maken heeft met dienen. Hoewel we niet precies weten wat de diakenen wel of niet deden, is uit het Nieuwe Testament duidelijk dat zij leiding gaven aan het onderlinge dienstbetoon binnen de gemeente.

Als het gaat om de diakenen is het goed om nog even stil te staan bij 1 Timotheüs 3:11:

‘De vrouwen moeten evenzo eerbaar zijn, geen kwaadspreeksters, beheerst, trouw in alles.’ Er is de eeuwen door discussie geweest over de vraag of het hier gaat om de vrouwen van de diakenen of om vrouwelijke diakenen (diaconessen), die een eigen rol hadden in de zorg voor armen en zieken. Voor beide interpretaties is wat te zeggen. Vaak is er een link gelegd met hoofdstuk 5, waar volgens de traditionele uitleg sprake is van een soort ‘weduw-ambt’, van (oudere) weduwen die zich toewijden aan diaconale hulpverlening. Te zijner tijd willen we bij de bespreking van dat hoofdstuk hier nader op ingaan.

Geen bijzondere christenen

Je krijgt de indruk dat er in de gemeente van Efeze het een en ander misging rondom de invulling van de ambten. Het zal niet zonder aanleiding zijn geweest dat Paulus zo uitgebreid ingaat op de vereisten voor de opzieners en diakenen. Blijkbaar voldeden (lang?) niet alle ambtsdragers aan deze eisen. Dit zou kunnen verklaren waarom de ambten, naar het lijkt, niet in hoog aanzien stonden. Als je de beide lijsten met vereisten bekijkt (vers 2-7 en vers 8-12) dan kun je in eerste instantie wat overweldigd worden. ‘Wat ligt de lat hoog!’ ‘Wie is tot deze dingen bekwaam?’ Als je nauwkeuriger gaat kijken, merk je dat de lijsten misschien best lang zijn, maar dat ze eigenlijk opvallend weinig bijzondere eisen stellen. Bijna alles wat Paulus noemt, is een vereiste voor het leven van elke christen. Iedereen die Christus volgt, is geroepen zoveel hij maar kan ‘onberispelijk’ te zijn (vgl. Filippenzen 2:15), beheerst, bezonnen en eerbaar te leven (1 Timotheüs 2:9; 1 Petrus 4:7), gastvrijheid te betonen (1 Petrus 4:9; Romeinen 12:13) en zich verre te houden van drankmisbruik (1 Korinthe

6:10), om maar een paar dingen te noemen. Voor elke christen-man geldt ook dat hij, als hij niet alleenstaand is (zoals Paulus zelf), de man van één vrouw moet zijn, omdat overspel en polygamie (het hebben van meer dan één vrouw) als het goed is buiten beeld zijn. Als het gaat om zijn plaats in zijn gezin (als hij dat heeft), geldt voor elke christelijke man dat hij geroepen is zich te kwijten van zijn taak als hoofd van het gezin. Dat betekent onder andere dat hij goed leiding geeft aan zijn kinderen, hen naar zijn beste kunnen opvoedt en hen niet maar voor galg en rad op laat groeien of de opvoeding alleen aan zijn vrouw overlaat. Welke keuzes zijn kinderen uiteindelijk maken heeft hij niet in de hand, maar het zal wel duidelijk zijn dat hij zijn roeping als vader heeft verstaan.

Al met al laten de beide lijsten zien dat van een ambtsdragers verwacht mag worden dat hij een voorbeeld is van hoe een christen heeft te leven. Natuurlijk zal hij dat nooit volmaakt doen, maar het kan niet zo wezen dat zijn levensstijl in strijd is met zijn christen-zijn. De ambtsdrager komt hier met andere woorden naar voren als een gewone christen, die naar zijn beste kunnen probeert te leven zoals zijn Heiland van hem vraagt. Hij is geen bijzondere christen. Hij heeft alleen een bijzondere roeping.

Speciale eisen

Ten aanzien van de opzieners (ouderlingen) noemt Paulus in vers 2 nog wel één kwaliteit die vereist is en die niet iedere getrouwe gelovige heeft. Het gaat om de bekwaamheid om te onderwijzen. Onderwijzen hoort dus, zo blijkt, onlosmakelijk bij dit ambt. Deel van de herderlijke taak van de opziener is dat hij de Bijbelse boodschap kent en die kan over dragen. Dat kan zijn vanaf een kansel

of in een pastoraal gesprek; het kan zijn met uitnemende begaafdheid, of wat gebrekiger, maar het hoort erbij schrijft Paulus.

Tenslotte noemt de apostel nog twee omstandigheden die een gemeentelid dat werkelijk leeft als christen en de benodigde bekwaamheid om te onderwijzen heeft, toch ongeschikt maken voor het ambt van opziener (ouderling). De eerste is dat hij een pasbekeerde is (vers 6). Als dat het geval is bestaat het gevaar dat deze nieuwe christen verwaand wordt. Als dat gebeurt ontstaat een voor de betrokkene levensgevaarlijke situatie: hij dreigt te komen onder het oordeel van de duivel. Waarschijnlijk is bedoeld: het oordeel dat ook de duivel treft.

De tweede omstandigheid is die waarin iemand bij de buitenwacht om een of andere reden een slechte naam heeft, zodat hij gemakkelijk in opspraak kan komen (vers 7). Ook al zou die slechte reputatie ongegrond zijn, het is een belemmering voor het opzienersambt, schrijft Paulus. Dit zou gemakkelijk tot een strik van de boze kunnen worden.

Bedoeling

Aan het einde van dit hoofdstuk maakt Paulus duidelijk waarom hij Timotheüs al die voorschriften uit dit hoofdstuk en de vorige hoofdstukken geeft. Het gaat erom dat duidelijk is hoe men zich moet gedragen in het huis van God. Bedoeld is hier de gemeente als het 'huisgezin' van God (vgl. de uitdrukking 'het hele huis van Israël' als aanduiding voor Gods volk Israël). De gemeente is '*zuil en fundament van de waarheid*' en dat moet ook in de praktijk van het gemeentelven aan het licht komen.

Als Paulus daarover spreekt, breekt hij uit in een loflied op het heilswerk van Christus (vers 16).

Gespreksvragen:

1. Paulus prijst in vers 1 degene die ernaar verlangt om opziener te zijn in de gemeente. De kerkvader Chrysostomus schrijft, in een passage waarin hij dit vers aanhaalt, dat de eerst vereiste van een opziener is dat hij zijn ziel geheel moet reinigen van ambitie voor het ambt. Dit vanwege het gevaar van eerezucht. Kun je verlangen naar het ambt zonder in de valkuil van eerezucht te vallen? Hoe?
2. Hoe zou het komen dat voor velen de drempel om het diakenschap op zich te nemen lager is dan die om de roeping tot ouderling te aanvaarden? Is dat terecht? Is het ambt van ouderling 'hoger' dan het diakenambt?
3. Ligt het voor de hand dat degenen die leidinggevende functies hebben in het maatschappelijk leven, ook degenen zijn die leiding geven in de kerk?
4. Goed leiding geven aan je eigen huis(gezin) is een belangrijk punt als het gaat om de geschiktheid voor het ambt, zo blijkt in dit hoofdstuk. Paulus noemt het zowel ten aanzien van de ouderlingen als van de diakenen (vers 4-5 en 12). De roeping als hoofd van het gezin blijkt een belangrijke. Zien wij dat ook zo? Is dat onder ons ook duidelijk te merken? Betrek eventueel het voorbeeld van Eli uit 1 Samuël 3:13 in het gesprek.
5. Is in de praktijk het ambtswerk misschien ook wel eens een hinderpaal bij het gestalte geven aan de roeping als hoofd van het gezin? Wat zou daaraan te doen zijn?
6. Paulus gaat in vers 16 in één adem door van de praktische zaken rondom de vraag wie ambtsdrager kan worden naar een loflied of Christus' heilswerk. Kunnen wij dat meemaken of maakt de apostel voor onze beleving hier een te grote sprong? Waarom wel of niet?

Ds. P. van der Kraan

• *Onder een vergrootglas*

En toch preken!

Uit de tijd?

Zo'n 45 jaar geleden verscheen van de hand van wijlen prof. H. Jonker een boek getiteld *En toch preken*. Veelzeggend is het woordje 'toch'. Het geeft uitdrukking aan de gedachte dat preken uit de tijd is. Als je dat maar vaak genoeg herhaalt, ga je het op den duur geloven. Het gevolg? De één raakt gevangen in matheid. Een ander probeert de preek leuk(er) te maken. Beide reacties

komen onder ons voor, als ik me niet vergis. Is de gedachte terecht dat de prediking achterhaald is? Ik waag het erop die vraag ontkenkend te beantwoorden. Daar heb ik reden voor. Onlangs ging ik voor in een gemeente buiten 'onze' kring. Ik sta op het standpunt dat ik voorga waar ik gevraagd word, tenzij er onoverkomelijke bezwaren zijn. Verrassend waren de reacties na de preek. Daarbij ging het vooral om de inhoud. Toen ik over één

en ander nadacht, kwam ik op het spoor van een lezing van dr. W. Dekker. Daarin ontzenuwt hij een aantal ingesleten bezwaren tegen de prediking. Ik geef u daaruit één en ander door.

Bezwaren

Tegen welke bezwaren moet de prediking optornen? De eerste is: we leven in een beeldcultuur. Mensen zijn zo gewend aan beelden dat ze lezen en luisteren verleerd hebben. Een kerk die vasthoudt aan de prediking bewijst dus hopeloos ouderwets te zijn. Een tweede bezwaar: omdat mensen gewend zijn aan beelden kunnen ze (bijna) niet meer luisteren. Vandaag houdt een spreker hooguit tien minuten de aandacht van zijn gehoor vast. Als het langer duurt, haakt men af. De meeste preken duren echter (beduidend) langer dan tien minuten. Een derde bezwaar is dat prediking thuishoort in een tijd van mondelinge overdracht. Die tijd ligt achter ons. Bewezen is dat in onze tijd ruim driekwart van de mondelinge informatieoverdracht verloren gaat. Preken is dus niet alleen uit de tijd, maar gelet op het laatste bezwaar is het ook nog eens een onmogelijke opdracht. Zijn deze bezwaren terecht? Dekker ontzenuwt ze één voor één en levert het bewijs dat de preek tegen een stootje kan.

Beeldcultuur

Dat we leven in een beeldcultuur is al te waar. Dit doet echter niets af van de kracht van het gesproken (en geschreven) woord. Woorden zijn in staat om de verbeelding van de ontvanger zodanig te prikkelen dat hij zijn eigen voorstelling van het gebeuren schept. Hij 'ziet' wat hij hoort. We herkennen het uit onze jeugd. De leerkracht die beeldend kon vertellen, schiep een klimaat waarin onze

verbeeldingskracht vrij spel had. We werden het verhaal ingezogen, we werden er onderdeel van.

Lengte

De lengte van een preek is niet te vergelijken met de lengte van een informatief betoog. Wie luistert naar een voordracht met veel specialistische informatie haakt na ongeveer tien minuten af, tenzij hij bijzonder geïnteresseerd is en een goed verstand heeft. Aan luisteraars bij wie dat niet het geval is, gaat zo'n driekwart van het gehoorde voorbij, zo is aangetoond. Bij een preek is dat echter heel anders. Daarbij dient de preek wel aan enkele voorwaarden te voldoen. De eerste is dat hij de voorstellingswereld van de ontvanger moet binnenkomen. De tweede is dat hij de ontvanger er persoonlijk bij betreft alsof prediker en hoorder met elkaar in gesprek zijn. Een gesprek waarbij tenslotte de predicator uit het zicht verdwijnt en de ontvanger met God alleen overblijft. Dan gebeurt er iets wezenlijks dat aan de basis van ons leven raakt. Als in zo'n situatie de predikant zijn preek beëindigt, verzucht je dat hij nog wel had mogen verdergaan.

Informatieoverdracht

Het bezwaar dat ruim driekwart van de informatieoverdracht verloren gaat, is ook al geen steekhoudend argument om er de prediking mee als achterhaald te beschouwen. Dat argument is verbonden met het uitgangspunt dat de hoorder het gehoorde moet kunnen navertellen. Is dat de bedoeling van een preek? Gaat de prediking op in overdracht van informatie? Is de verkondiging pas geslaagd als de gemeente de preek genoeg feilloos kan weergeven? Er zijn inderdaad gemeenteleden die dat kunnen. Dat is

een niet te verwaarlozen voorrecht en een groot voordeel. Maar daarmee is volstrekt niet gezegd dat de prediking hen heeft geraakt. Een eenvoudig gemeentelid die er moeite mee had om de prediking te onthouden, drukte het eens op de volgende manier uit: ‘Wat ik een week geleden heb gegeten, kan ik me niet meer herinneren. Maar ik weet wel dat ik erdoor gevoed ben, getuige het feit dat ik hier gezond en wel zit.’

Aangesproken

Het is waar dat een preek informatie (over tekst en achtergrond) verstrekt. Maar hij gaat daarin niet op. Het gaat in de verkondiging veel meer om identificatie, om het versmelten van het leven van de hoorder met de boodschap van de tekst. Voorwaarde daarvoor is dat de boodschap niet blijft steken in beschouwingen van de voorganger, maar dat het een Woord van God is aan de hoorders. Dat hangt hiermee samen dat de prediker de hoge woorden van God omwisselt in het kleingeld van het alledaagse leven van de gemeente. Die woorden van God kunnen gerichtswaarden zijn, waardoor uiterlijk vroomheid wordt

ontmaskerd en zonden worden blootgelegd. Het kan een vermanend appèl zijn waardoor de gemeente wordt opgeroepen de weg te gaan die God wijst. Het kan vertroostend en bemoedigend zijn als God ons nabij komt in onze innerlijke en uiterlijke misère. Daarvoor is bij de prediker geloofsmoed vereist, verbonden met de wetenschap dat hij de woorden van God spreekt, tegelijk ook doordrongen is van het besef mens met de mensen te zijn. In zo’n verkondiging worden mensen in de kern van hun bestaan geraakt. Of de gemeente zo’n preek kan navertellen? Het is heel goed mogelijk dat dit niet het geval is. Maar er is wel wat gebeurt tussen God en mensen.

Conclusie

Laten we elkaar niet in de put praten door te herhalen dat de preek thuishoort in het museum. Het voorgaan in gemeenten buiten ‘onze’ kring leert mij juist dat dáár wel eens moedeloosheid heerst omdat er niet gepreekt wordt zoals hiervoor is uiteengezet. Laten we, vertrouwend op Gods Geest, blijven geloven in de prediking.

Ds. A. Snoek

Prediking in het spoor van Dordt (slot)

2 Sporen van Dordt

Het was een aangelegen zaak voor onze vaders om Dordt als richtsnoer voor de prediking te stellen. De remonstrantse leer over verkiezing vanwege mijn geloven, en

daarmee de vrije wil en het geloof kunnen verliezen, moest worden bestreden en verbannen.

Dordt heeft 5 artikelen. In het Engels omge-

smeed tot vijf woorden die samen het woord TULIP vormen. Total depravity (totale verdorvenheid), Unconditional election (onvoorwaardelijke verkiezing), Limited atonement (beperkte verzoening), Irresistible grace (onwederstandelijke genade) en Perseverance of the saints (volharding der heiligen). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de DL zelf inzetten met de genade vanuit de liefde van God de Vader (Johannes 3:16). God handelt in het zenden van Zijn Zoon, in het roepen, zoeken en zalig maken van zondaren.

Deze vijf woorden kunnen gebruikt worden om remonstrantse gedachten op het spoor te komen en te bestrijden. We zullen deze vijf woorden kort de revue laten passeren. Weliswaar doen we daarmee niet helemaal recht aan de volgorde van de DL.

Total depravity (algehele verlorenheid)

Al in de openingszin van de DL komen we de verlorenheid van onszelf tegen. Schuldige verlorenheid wel te verstaan. Wij hebben gezondigd. Het mag in de prediking gezegd worden hoe diep de val in Adam is geweest en doorwerkt. Het beeld van God is verbroken. Niemand is er die goed doet, niemand is er die God zoekt. Dit is nimmer bedoeld als een excuus. Alsof wij er niets aan kunnen doen tot ons behoud. Dordt laat niet de lijdelijkheid preken, maar stelt mij verantwoordelijk. De keuze in het Paradijs én de roep tot bekering staan in dat licht. Niemand in de wereld, in de kerk opgevoed of geboren in een gezin dat aan God noch gebod doet, en ook niet in een andere cultuur of godsdienst is opgegroeid, kan die schuldige plicht om tot God te komen naast zich neer leggen. God heeft ons geschapen om Zijn eer te bedoelen. Hij heeft ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen in ware kennis, gerechtigheid en

heiligheid, om God onze Schepper recht te kennen, Hem te loven en te prijzen, nu en in de eeuwigheid. Het is niet Zijn schuld. Ik ben van het heilspoor afgegaan. Dat is ontdekkend en confronterend.

Wat een heerlijk woord daarentegen van de Heere Jezus. Hij is gekomen om te roepen en zalig te maken dat verloren was. Verwonde zielen hebben een medicijn nodig. Dode zondaren een levengever. Dat is Jezus Christus. In alle toonaarden moet Hij geschilderd worden. Waarom moest Hij lijden? Wat het betekent Zijn sterven en opstaan?

Onvoorwaardelijke verkiezing

De leer van de verkiezing van eeuwigheid waarbij je als mens geen kans maakt, zal altijd tegenstanders kennen, zeker niet in deze tijd. Het verbond en de prediking is de bedding waarin God de verkiezing verwerkelijkt en gestalte geeft. Er ligt echter nooit enige verdienste van mensen aan ten grondslag. God ziet niet aan wat voor ogen is. Niemand heeft bij Hem een streepje voor en tegelijk moedigt Hij aan om te wandelen in Zijn wegen en Zijn woorden te gehoorzamen.

Dordt spreekt de diepe woorden uit: uit genade zalig worden. Dat het u gegeven is in Christus te geloven. Niet u hebt Mij verkoren, maar andersom.

Dat de Heere sommigen in de tijd begiftigt met het geloof en anderen niet, komt voort uit Zijn eeuwig besluit. Daarbij handelt God niet uit willekeur, maar naar Zijn soeverein welbehagen. Hoewel verkoren van voor de grondlegging der wereld, wil Dordt ook gezegd hebben dat de verwerping niet zomaar het negatieve van de verkiezing is. Nee, zeer nadrukkelijk wordt hier de boosheid en de hardheid van mensen aangevoerd. Waar de Heere de harten van de uitverkorenen gena-

dig vermurwt en ombuigt om te geloven, laat Hij anderen, naar Zijn rechtvaardig oordeel, in hun boosheid en hardigheid. Verkiezing ten leven is Gods barmhartigheid over zondaren, verwerping is Zijn rechtvaardig oordeel. Moet dit expliciet gepreikt worden? Het kan nodig zijn in de preek lijnen te trekken naar de pottenbakker (Jeremia) Of, als Paulus aan Korinthe schrijft dat God het wijze dwaas wil maken door het onedele te verkiezen. Laat het gebruikt worden om de mens alle verontschuldiging te ontnemen, opdat de eer en genade van God zal doorklinken. Verkiezing is geen muur, maar een poort. Er mag gezongen worden: Welzalig die Gij hebt verkoren, dien Gij uit al het aards gedruis doet naderen en Uw heilstem horen, ja, wonen in Uw huis (Psalm 65).

In dit onvoorwaardelijke verkiezen geeft Dordt vanuit het Woord een geweldige troost. Hoe zit het met de jonggestorven kinderen (I,17)? En die in de moederschoot stierven? Zij kregen geen kans het Woord te horen. Calvijn wijst er op dat God dan wel een manier weet om ze wedergeboren te laten worden. Dordt troost gelovige ouders dat zij niet hoeven te twijfelen over de staat van hun kinderen. De kinderen van de gelovigen zijn niet heilig van nature, maar uit kracht van het genadeverbond. Dat gaat eenzijdig van God uit, en hoe wonderlijk, Hij betreft er mensen bij in.

Beperkte verzoening

De Heere Jezus heeft gesproken: Maakt alle volken tot Mijn discipelen. Geen land, geen stad of dorp, geen huis, geen mens mag worden overgeslagen in de oproep tot bekering en het komen tot de Heere Jezus. Rijk mag Johannes in zijn eerste brief de algenoegzaamheid van het offer van Christus aanprijzen.

Niet alleen voor onze zonden, maar voor de zonden van de gehele wereld (1 Johannes 2:2). In alle wanhoop aan jezelf, geeft het hoop op God. Wie tot Christus komt, zal werkelijk gewassen worden van zijn zonden. Er wordt geen alverzoening gepreikt, maar ruimschoots genodigd. Niet: Christus is voor u gestorven! (algemeen). Wel: Wij hebben een gestorven Christus voor u! (aanbod). De verkiezing is vast vanuit de Roepende (Rom. 9:11). Zondaren dienen tot Christus te komen, Hem door het geloof te omhelzen. In Hem is de verzoening tot stand gebracht, uit Hem deelt God de Vader uit, die door Jezus tot Hem gaan. Net zoals tijdens de omwandeling van de Heere Jezus op aarde een paar keer een stem klonk uit de hemel: Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem! Zo dienen we onvoorwaardelijk tot de Heere Jezus te nodigen. Onze Dordtse vaders nodigen dan ook ruim en rijk. En van dat offer van Christus spreken zij met name in artikel 2. Hier komt weer terug wat al in de eerste paragrafen naar voren kwam. Ruim nodigen vanuit Johannes 3:16. Wie in de Zoon gelooft zal niet verderven. Paulus stuurt er op aan: Laat u met God verzoenen. Petrus niet minder: er is maar één Naam door Welke wij moeten zalig worden. Vader gebiedt: dwing ze in te komen! En Jezus Zelf: Ik ben de Deur, die door Mij ingaat, wordt behouden! Verzoening kan nooit buiten Christus om. Die beperkte verzoening is tegelijk een 100% verzoening. Geen zonde meer in Jakob en geen overtreding meer in Israël. De gevolgen van deze persoonlijke verzoening met God door Christus door het geloof, wordt ook ervaren. De gemeenschap met Christus is er een van vrede. De aanklacht in het geweten komt tot rust. Het leven wordt Christus en het sterven winst.

Onwederstandelijke genade

De genade is een gave. Daarbij maakt de Heere gebruik van de middelen en de Middelaar Christus. De prediking van het Woord zal doen wat Hem behaagt. Het zal niet leeg terugkeren tot God. Aan het lijden van Christus is vrucht verbonden. Al wordt er onder tranen gezaaid. In de profetieën komen veel teksten voor die duiden op de bevrijding van het volk uit Egypte en Babylon. De toon is dezelfde: Ik zal en zij zullen. Hoe onmogelijk en uitzichtloos de situatie is. Ezechiël 37 is een sprekend voorbeeld hoe God de Heilige Geest leven brengt in doodsbeenderen.

Hieromtrent spreken teksten als Handelingen 2:47 en 13:48. De Heere deed dagelijks toe. De geschiedenis heeft bewezen dat zelfs zij die God 'uit handen' wilden blijven en de genademiddelen tegenstonden en verachten, getrokken zijn met koorden van liefde. Zelfs de grootste van alle zondaren en gekant tegen Christus en Zijn gemeente kreeg een heilig Halt!

Volharding der heiligen

Het werk van de Heere is vast. Hij is de Alfa en de Omega, het begin en het einde. Hij die in u een goed werk begonnen is, zal dat werk geheel afmaken tot op de dag van de wederkomst van Christus. Er is geen afval van de heiligen. Hoewel dat wel eens schijnt of dreigt.

In dit artikel (V) wordt gesteld dat de gelovige volkomen zeker kan zijn én blijven van zijn aandeel aan én toekomst met Christus.

De gelovige wordt opgeroepen om roeping en verkiezing vast te maken (2 Petrus 1:10) en de werkingen van het vlees door 'de Geest van het gebed en de heilige oefeningen der Godvruchtigheid te doden' (V,2).

Ook na het vallen in zonde verandert Gods besluit niet en zal Gods Geest opnieuw hartelijk berouw en bekering werken en zullen zij 'hun

zaligheid met vrez en beven voortaan des te naarstiger werken' (V,7).

Het is een geweldige troost van de verkiezing. In Mattheüs 24 spreekt de Heere Jezus drie maal over die troost. Vanuit het 'wie volharden zal tot einde zal zalig worden', spreekt Jezus over het verkorten van de dagen (22), het niet kunnen verleiden van Zijn kinderen (24) en uiteindelijk van het bijeenvergaderen van de uitverkorenen (31). Dit tot grote troost onder aansporing van volharding en waakzaamheid. Geldt ook dit niet: Niemand zal ze uit Mijn hand rukken?!

3 Bedreiging

De prediking in het algemeen en toch zeker niet de gereformeerde variant heeft het tij mee. Anno 2018 en vooral in het Westen zien we nieuwe bedreigingen en invloeden die de boodschap willen ontcrachten. Ik noem er enkele vanuit de kerken zelf en vanuit de maatschappij.

a. De kerk kan teveel achter de wereld aan lopen. Er was een tijd dat de vredesactivisten invloed kregen op de boodschap. Of, het anti-apartheidsdenken vanuit Zuid-Afrika op veel kansel een geluid werd. De bevrijdingstheologie vanuit Latijns-Amerika is in de jaren 70 ook voorbij gekomen. Welke maatschappelijke ontwikkelingen krijgen voorrang op de kansel boven het eerst zoeken van het Koninkrijk van God?

b. Dreigen wij niet te worden of worden en zijn wij reeds geïnfecteerd door het ongebreidelde vrijheidsdenken van de postmoderne mens? De mens in zijn keuze dringt en dwingt door. De postmoderne mens mijdt vaste waarheden en grote verhalen, maar is wel erg gevoelig voor dit en dat. En als de mens zelf beslist wat moet

deze nog met de regels van God? We komen dat in de discussie in de Tweede Kamer vaker tegen.

c. Een mens die beslist over leven en dood leveren onder jongeren en ouderen bange vragen op. Waar en Wie is God? Is Hij diegene die in zijn voorzienigheid regeert? Als een mens altijd zelf beslist en daarvan in liederen hoort van het: ik geloof, ik kwam tot Jezus, ik ... Kan ik mijzelf vasthouden? Blijf ik ten allen tijde geloven? En, is dat niet in tegenspraak met het soeverein welbehagen van God? Komt de vrije wil door de achterdeur – of juist voordeur – binnen?

d. Geeft de Bijbel niet een te zwart beeld van de mens? Het staat in ieder geval haaks op het positivisme, dat het goede van de mens wil benadrukken. Een aantal jaren geleden haalde de Engelse overheid de krant door toe te zien welke boodschap de jonge kinderen op de zondagsschool meekregen. Overheidsinsminging als het gaat om de geestelijke inhoud van de boodschap van de gevallen en verloren mens. Het libertijnse denken kan zover gaan dat wordt verboden om mensen als zondaren aan te spreken. Maar, dat is het punt, zo worden we als we niet thuis zijn in de Schriften, meegesleurd.

e. Helemaal erg wordt het wanneer in de kerk, en zelfs onder predikanten die zich rekenen tot de Gereformeerde Bond, niet alleen de zesdaagse schepping wordt ontkend, dan wel men heeft er steeds meer moeite mee en stelt er vragen aan. Totdat Genesis 1-3 zelf ontkend gaan worden als mythologie. Wat is dan eigenlijk nog zonde en genade?

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjpnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

f. Tenslotte, wat wordt – ik generaliseer misschien – in veel christelijke liederen een eenzijdig beeld van God opgeworpen. God de Vader zorgt altijd, is er altijd voor je, wat je ook doet. Past er nog het beeld van Zijn toorn bij? En, geloven is haast vanzelfsprekend geworden. Horen we nog over de goede strijd van het geloof en de leiding en het vasthouden van de Heere daarin? Weinig tot niets wordt gezongen over woorden als zonde, toorn, verkiezing, hel, straf ...

Laten we waakzaam zijn.

Tenslotte

“De uitverkiezing is daarmee geen rem op de prediking, evangelisatie of zendingswerk. Het is juist de garantie dat Zijn Woord niet vruchteloos zal zijn.” (Treffer)

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in “het Adresboekje” doorvoeren:

- 1) de MV “N.H. Mannenvereniging op GG” te Lunteren (blz. 39) heeft een nieuwe secretaris: dhr. W.A. de Bruijn, Molenparkweg 65, 6741 ZP Lunteren.
- 2) de MV “Berea” te Veenendaal (blz. 40) heeft een nieuwe secretaris: dhr. W. Jansen, Haydnstraat 31, 3906 CS Veenendaal.
- 3) de MV “Uw Woord is de Waarheid” te Pijnacker en de MV “Nathanael” te Rijssen zijn opgeheven.
- 4) de MV “Rondom het Woord” te Nieuwer ter Aa (blz. 43) heeft een nieuwe secretaris: dhr. H. de Koning, Ruwielstraat 22, 3626 AT Nieuwer ter Aa.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Mannenthemadag Veenendaal

Datum: D.V. 6 oktober 2018

Plaats: Gebouw Maranatha (naast de Julianakerk, Prins Bernhardlaan 26, Veenendaal)

Aanvang: 10.00 uur (inloop vanaf 09.30 uur) einde 13.15 uur

Onderwerp: “Stil zijn voor God”

Sprekers: Ds. L.A. den Butter uit Rijnsburg (Chr.Ger) en ds. M. Messemaker uit Nijkerk (Hervormd)

Dagvoorzitter: Proponent G.F. Willemsen uit Veenendaal

Aanmelden:

via <https://www.mannenthemadagen.nl> of telefonisch via 0318-516930

Voor een gratis lunch wordt gezorgd.

Voor al onze activiteiten zie onze agenda op www.hervormdemannenbond.nl

Folders en posters bestellen

Bestemd voor de besturen voor de mannenverenigingen. Voor het nieuwe seizoen kunt u folders en posters bestellen via het Hervormd Bondsbureau in Nijkerk, telefoon 033-2456699 of via bondsbureau@filternet.nl

**Het Bondsbureau is gesloten van
maandag 23 juli t/m
vrijdag 17 augustus.**

• Overlijdensberichten

Met droefheid delen wij u mede dat de Heere tot Zich heeft genomen ons oudste lid

WILLEM SIJBRAND BOTH

in de leeftijd van 102 jaar.

De Heere vertrooste zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit grote verlies.

Bestuur en leden
M.V. "Schrift en Belijdenis"
te Stolwijk

Stolwijk, mei 2018

*En nu, wat verwacht ik, o Heere?
Mijn hoop, die is op U*
Psalm 39 : 8

In verzekerde hoop is in Zijn Heiland ontsla-
pen

ROELANDUS ANTHONIUS DE CALLAFON

Voorzitter van onze vereniging

op de leeftijd van 68 jaar.

Wij zien dankbaar terug op de jaren dat hij onze vereniging heeft geleid. Moge de Heere troost schenken aan zijn vrouw en de kinderen.

Bestuur en leden
van Mannenvereniging Boaz

Wilnis, 19 mei 2018

"Dan ga ik op tot Gods altaren"

In vertrouwen op de Heere en Heiland heeft de Heere na een periode van ernstige ziekte uit ons midden weggenomen ons gewaardeerd lid

KAREL HUIJGEN

op de leeftijd van 76 jaar.

Wij bidden om troost en kracht voor degene, die om hem heen hebben gestaan in zijn ziekbed.

Leden en bestuur van
Mannenvereniging
'Onderzoekt de schriften'
Hervormde gemeente Bunschoten

Bunschoten, 9 juni 2018

Met droefheid geven wij kennis, dat de Heere voor ons nog onverwacht, uit ons midden heeft weggenomen ons trouw en meelevend lid

G. VAN HOLTEN

in de leeftijd van 85 jaar.

Zijn getuigenis van te leven uit Gods genade, zijn heenwijzing naar het verzoeningswerk van Christus zullen bij ons in dankbare herinnering blijven en de Heere geve dat deze getuigenis geheiligd wordt in ons aller hart.

Wij bidden de kinderen en kleinkinderen en allen die hem lief en dierbaar waren de genade en troost van de Heere toe.

Bestuur en leden
Herv. Mannenver. "Rond het Woord"
te Groot-Ammers.

Groot-Ammers, 25 juni 2018

“Dan ga ik op tot Gods altaren”

Na een moedig gedragen ziekte heeft de HEERE op 22 mei 2018 thuisgehaald onze broeder

BRAM HEEK

op de leeftijd van 66 jaar.

Bram was tot 2013 voorzitter van onze vereniging en zullen in hem een gewaardeerd lid missen.

Wij bidden om troost en kracht van onze Vader voor zijn vrouw.

Leden en bestuur van
Mannenvereniging
‘Onderzoekt de Schriften’
Hervormde gemeente Bunschoten

De HEERE heeft ons trouw en meelevend lid

HENK STAAL

op de leeftijd van 87 jaar uit ons midden weggenomen.

Wij denken met dankbaarheid aan zijn jarenlange hartelijke betrokkenheid op het werk van onze vereniging.

De Heere trooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Bestuur en leden van de
Hervormde Mannenvereniging
“Onderzoekt de Schriften” te Ermelo

11 mei 2018

• *Boekbesprekingen*

Gij zijt mij een Toevlucht geweest
Psalm 61:4

Op Zijn tijd heeft de Heere uit ons midden weggenomen

WILLEM VAN DER WILT

op de leeftijd van 77 jaar.

Wij herinneren hem als een betrokken lid van onze vereniging, levend vanuit de verwondering van het eenzijdig Godswerk.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen de troostvolle nabijheid van de Heere toe.

Bestuur en leden
van Mannenvereniging Boaz

Wilnis, 2 mei 2018

“Leven bij de Dag”, geschreven door ds. J.J. ten Brinke, 80 blz. Het is een uitgave van de Artios-reeks in samenwerking met de Gereformeerde Bond. Uitgeverij: Groen, Heerenveen, 2018. Prijs € 9,95.

“Leven bij de Dag” is een boekje met 8 Bijbelstudies over de profeten Joël en Habakuk. De Bijbelstudies gaan over: waar brengt het ons? oproep tot reformatie; de HEERE doet geen half werk; dromen door de Geest; angstaanjagend en beschermend; onbegrepen wegen; wachten en verwachten; Gods eer boven alles. Bij de uitleg van de teksten wordt een korte boodschap mee gegeven. Een Bijbelstudie heeft zo'n 6-10 vragen, die helder en duidelijk gesteld zijn en kunnen dienen voor een goede bespreking. Elk hoofdstuk eindigt met een aanhaling uit de belijdenis van de kerk (Catechismus, Dordtse Leerregels, Ned. Geloofsbelijdenis), wat heel goed bij de bespreking past en een liedsuggestie. Kortom: door middel van deze Bijbelstudies ontvangen we kennis en verdieping in de Schriften en voor het geloofsleven. Het nodigt uit om van hart tot hart er met elkaar over te praten. Heel geschikt voor Bijbelkringen. Aanbevelen!

J. van Dijk

Ds. W.J. Westland, **Uw dienaar luistert**, Bijbelstudies uit 1 Samuël, In de serie Artios-Bijbelstudies nr. 2, Heerenveen 2018, 75 blz., prijs € 9,95.

Een goede gedachte van de Gereformeerde Bond om een speciale reeks Bijbelstudies te beginnen in de al jaren bestaande Artiosreeks. De zoon van onze oud-voorzitter schrijft al weer het tweede deel in deze reeks. Als de boeken Samuël weer eens op de mannenvereniging besproken worden, kan dit boekje heel goede diensten bewijzen. Er wordt in Samuëls houding geluisterd naar de teksten. Mooi dat ook onze gereformeerde belijdenis in elk hoofdstuk een uitdrukkelijke plaats ontvangt. En hoe is de lijn naar Christus? Altijd goed om deze vraag te stellen. Wel, ook deze Schriften getuigen van Hem, zo blijkt. Mooi, dat ds. Westland ook dit laat zien. Begrijpelijk dat slechts acht gedeelten uit 1 Samuël ter sprake komen. Men leze evenwel ook de overige hoofdstukken!

J.P. Nap

Hans Graf von Lehndorff, **Dagboek van een arts**. Oost-Pruisen 1945-1947, uitgeverij Groen te Heerenveen, 374 blz., prijs € 18,95.

Dit boek trok mijn aandacht terwijl de herdenking van de bevrijding weer ophanden was.

Terwijl de generatie uitsterft die de oorlog heeft meegemaakt, informeert dit dagboek ons rijkelijk hoe met name de Duitse bevolking de laatste maanden van de oorlog heeft beleefd en daarna. We worden meegenomen naar Oost-Pruisen. De Russen houden er huis als represailles van het oorlogsleed hen aangedaan door het Duitsland van Adolf Hitler. Graf von Lehndorff is een jonge aristocratische arts en moet zijn werk doen aanvankelijk onder de vele vluchtelingen en gewonde militairen. Als neef van de bekende Graf von Stauffenberg die een mislukte aanslag op Hitler heeft gepleegd, was zijn leven niet zonder gevaar. Desondanks bleef hij op zijn post en heeft zijn ambt en taak nietsontziend gedaan, naar vriend en vijand.

Het meest trof me de volharding naar lichaam en geest. Ik vraag me wel eens af hoe veel de arts geslapen heeft voor en tijdens het beleg van Königsberg. Iedere dag moest een keuze gemaakt worden

wie wel en wie niet geopereerd konden worden. Er was geen slachtofferhulp. Daarnaast horen we van de angst voor de Russen en later als die gekomen zijn en velen in kampen te werk worden gesteld. Een wekerende vraag om een teken van leven van familieleden te ontvangen. Amper middelen ter beschikking. Mensen zijn beslist geen nummer, maar krijgen aandacht. Dwars door alles heen zijn mensen nog bezorgd voor hun koffers en spullen en denken er sommigen nog dat Duitsland nog zal winnen.

Het is anders gelopen. De periode vanaf januari 1945 was desastreus voor Duitsland. Van Lehndorff vluchtte of werd verplaatst van dorp naar stad naar oord. De kampen van de Russen waren vol ontberingen. Hij mocht de oorlog overleven en pas jaren na zijn dood zijn deze aantekeningen gepubliceerd. Duidelijk een andere, menselijke, kant van de oorlog wordt beschreven. Over Duitsers die roeiden met de riemen die zij hadden.

Door alles heen horen we het gelovig hart kloppen. Von Lehndorff was vertrouwd met God. Zijn leven lag geborgen in Christus. Dat bepaalde al vroeg zijn keuze tegen het regime van Hitler en wist hij dat de oorlog een gelopen race was. Zoals Mozes was hij getrouw in zijn huis.

Het boek wordt voorafgegaan door een inblik in de kerkelijke situatie van de zg. Bekennende Kirche. Geenszins vanzelfsprekend om als christen te getuigen in woord en daad tegen de demonische krachten van het Derde Rijk.

Hartelijk ter lezing en persoonlijke overdenking aanbevolen.

A. Snoek

Ds. J. van het Goor, **Zien we de dertigers?**, Samen in de gemeente, Heerenveen: Groen, 2016, 128p., € 13,50 (ISBN 9789088971273).

In de zogenaamde Artiosreeks werd dit boekje uitgegeven. Hierin wordt de vraag behandeld of wij als gemeente de dertigers zien. Via allerlei invalshoeken wordt dit vraagstuk behandeld. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal gespreksvragen, zodat deze thematiek ook geschikt is om in kerkenraden te bespreken. De auteur schreef dit boekje zodat in het spitsuur van het leven ook de dertigers rust weten te vinden. Het is aan de lezer om te beoordelen in hoeverre de sociologie en theologie rond deze thematiek elkaar aanvullen of aanvallen.

J.M. Molenaar